

UCHWAŁA NR/2018
RADY POWIATU W NOWYM DWORZE GDAŃSKIM
z dnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2017 rok

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 995 z późn. zm.) oraz art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2017 r., poz. 697 ze zm.), uchwala się:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2017 rok, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

STAROSTA
mgr Zbigniew Ptak

Uzasadnienie

Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej wykonuje starosta za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Zarządzeniem Nr 44/2011 Starosty Nowodworskiego z dnia 26 października 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2017 r., poz. 697 ze zm.) do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.

Przedmiotowa uchwała została przygotowana zgodnie z założeniami „Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015-2024”, obszar priorytetowy: Kapitał ludzki i społeczny (P2), cel strategiczny CS.2.1. Rozwinięty i w pełni wykorzystany kapitał ludzki, cel operacyjny: CO.2.1.2. Aktywizacja wykluczonych społecznie.

Mając powyższe na uwadze, zasadne jest podjęcie uchwały Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2017 r.

Wnioskujący:

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowym Dworze Gdańskim

mgr Dorota Betkier

STAROSTA

mgr Zbigniew Ptak

Załącznik
do Uchwały Nr/2018
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia

**SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA
RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA 2017 ROK**

Nowy Dwór Gdański, maj 2018 r.

System pieczy zastępczej jest zespołem osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organizacji administracji rządowej. Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Zarządzeniem Nr 44/2011 Starosty Nowodworskiego z dnia 26 października 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 76 ust. 4, pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2017, poz. 697 ze zm.) organizator rodzinnej pieczy zastępczej składa staroście i radzie powiatu roczne sprawozdanie z efektów pracy w zakresie organizacji pieczy zastępczej.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2017, poz. 697 ze zm.), w przypadku, gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tworzy się zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej. W związku, z czym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim utworzono Zespół rodzinnej pieczy zastępczej, który jest koordynowany przez Dyrektora jednostki. Zespół składa się ze specjalisty pracy z rodziną oraz trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny biologicznej lub gdy nie jest to możliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym. System pieczy zastępczej ma na celu przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami. Przede wszystkim pieczka zastępcza ma na celu zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Art. 34 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2017, poz. 697 ze zm.) wskazuje dwie formy sprawowania pieczy zastępczej:

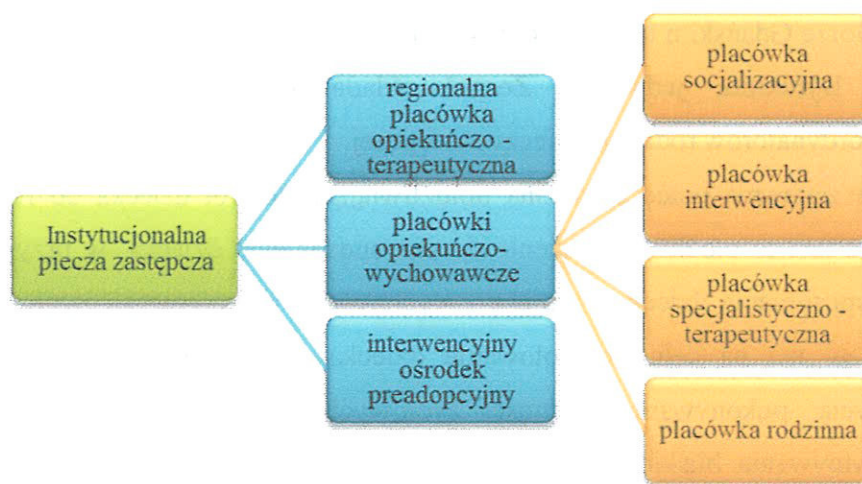
- rodzinna;
- instytucjonalna.

Schemat rodzinnej pieczy zastępczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Schemat instytucjonalnej pieczy zastępczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Podstawową i najbardziej optymalną formą pomocy dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodziców biologicznych jest umieszczenie go w rodzinie zastępczej.

Zespół rodzinnej pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w 2017 roku ściśle współpracował z **52 rodzinami zastępczymi**, w których przebywało łącznie **96 dzieci**. Podział rodzin i ilość dzieci w nich umieszczonych przedstawia poniższa tabela.

Podział rodzin zastępczych według form rodzinnej pieczy zastępczej

Typ rodziny zastępczej	2016		2017	
	Ilość rodzin	Liczba dzieci	Ilość rodzin	Liczba dzieci
spokrewniona	34	54	34	53
niezawodowa	11	16	12	16
zawodowa w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	6	24	5	19
rodzinny dom dziecka	1	8	1	8
razem	52	102	52	96

Na terenie powiatu nowodworskiego większość rodzin zastępczych to rodziny spokrewnione z dzieckiem. Tendencja ta utrzymuje się przez cały czas funkcjonowania pieczy zastępczej. Przewaga rodzin zastępczych spokrewnionych nad niezawodowymi i zawodowymi wynika z tego, iż już od dłuższego czasu organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zmagają się z problemem braku kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego. Poza tym sądy rodzinne wydając postanowienia o umieszczeniu w rodzinie zastępczej kierują się dobrem dziecka i orzekają o umieszczeniu dzieci w najbliższej rodzinie, przeważnie dziadków bądź pełnoletniego rodzeństwa.

Na terenie powiatu nowodworskiego nie funkcjonuje żadna rodzina zastępcza specjalistyczna, która posiadałaby odpowiednie kwalifikacje do opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz nad małoletnimi matkami. Rodzina specjalistyczna nie może jednocześnie opiekować się dziećmi niepełnosprawnymi oraz niedostosowanymi społecznie. Sprawując opiekę nad dzieckiem niedostosowanym społecznie rodzina zastępcza powinna posiadać szeroką wiedzę dotyczącą zjawisk patologicznych oraz znać

tryb postępowania przed sądem rodzinnym i nieletnich oraz z kuratorem. Natomiast zajmując się dzieckiem z niepełnosprawnością bądź z innymi dysfunkcjami rozwojowymi rodzice zastępczy powinni przejść odpowiednie szkolenia z zakresu kompleksowej pomocy dziecku, a także znać zagadnienia z zakresu rehabilitacji. Powinni również orientować się w zakresie organizacji i instytucji udzielających pomocy takim dzieciom.

W 2017 roku w systemie pieczy zastępczej **zostało umieszczonych 12 dzieci**. W przypadku 8 dzieci powodem umieszczenia w rodzinie zastępczej był alkoholizm rodziców biologicznych. Dwoje dzieci zostało umieszczone w rodzinie zastępczej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz dwoje z powodu pólseroctwa.

Natomiast 9-ro dzieci opuściło rodziny zastępcze. Powód opuszczenia systemu rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia poniższa tabela.

Przyczyna opuszczenia pieczy zastępczej	Ilość dzieci
Powrót do rodziny biologicznej	4
Usamodzielnienie wychowanka	1
Adopcja	4
razem	9

W 2017 roku postanowieniem sądu rodzinnego ustanowiono **3 nowe rodziny zastępcze**. Wszystkie nowoutworzone rodziny są spokrewnione z dzieckiem. Natomiast cztery rodziny zastępcze zostały rozwiązane. Powodem rozwiązania jednej z tych rodzin było niewłaściwe wywiązywanie się z powierzonych obowiązków opieki nad dzieckiem. Kolejna rodzina zastępcza została rozwiązana w wyniku usamodzielnienia się wychowanka w niej przebywającego. Pozostałe dwie rodziny zastępcze zostały rozwiązane w wyniku powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych.

W 2017 roku w pieczy zastępczej na terenie powiatu nowodworskiego przebywało **11 dzieci pochodzących z innych powiatów**. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej pełnił kontrolę merytoryczną nad rodzinami, w których te dzieci przebywały. Natomiast finansowanie pieczy odbywało się na podstawie zawartych porozumień. Porozumienia pomiędzy powiatami były również zawarte w przypadku dzieci pochodzących z terenu powiatu nowodworskiego, które umieszczone są w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. Tak więc, Powiat Nowodworski w ramach zawartych porozumień ponosił wydatki związane z pobytem **16 dzieci** w pieczy zastępczej **poza terenem powiatu**.

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W 2017 roku Powiat Nowodworski prowadził placówkę opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków. Placówka funkcjonowała w ramach zadania zleconego. Prowadzenie placówki zostało zlecone Fundacji „Rodzinny Gdańsk”.

W okresie sprawozdawczym do placówki zostało przyjętych dwoje nowych wychowanków. Natomiast w wyniku osiągnięcia pełnoletniości jeden z wychowanków opuścił placówkę opiekuńczo – wychowawczą i zamieszkał w jednym z mieszkań chronionych prowadzonych przez Powiat Nowodworski. Według stanu na ostatni dzień grudnia 2017 roku w placówce opiekuńczo – wychowawczej przebywało 15 wychowanków. Przyjęcie kolejnego wychowanka było możliwe dzięki zezwoleniu Wojewody Pomorskiego.

W 2017 roku Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim oraz specjalista pracy z rodziną brali udział w posiedzeniach zespołu dokonującego analizy i modyfikacji planu pracy oraz oceny zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego w Nowym Dworze Gdańskim.

Powiat Nowodworski ponosi odpłatność za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej poza terenem powiatu. Finansowanie odbywa się na mocy zawartych porozumień. Łącznie w 2017 roku w placówkach poza terenem powiatu nowodworskiego było umieszczonych 5-ro małych dzieci, miejsca ich umieszczenia przedstawia poniższa tabela.

Placówka	Jednostka prowadząca	Ilość dzieci
SOS Wioska Dziecięca w Karlinie	Powiat Białogardzki Plac Wolności 16-17, 78-200 Białogard	1
Placówka socjalizacyjna	Powiat Malborski Plac Słowiański 17, 82-200 Malbork	1
Placówka opiekuńczo - wychowawcza w Nieskórzowie Nowym	Powiat Opatowski ul. Sienkiewicza 17, 27-500 Opatów	1
Placówka opiekuńczo – wychowawcza Dom dla Dzieci w Straszynie	Powiat Gdański ul. Wojska Polskiego 16, 83-000 Pruszcz Gdański	1
Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego Starostwo Powiatowe ul. Korsarzy 34 70-540 Szczecin	1
	Razem	5

**REALIZACJA ZADAŃ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY
ZASTĘPCZEJ**

Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Kwalifikowanie kandydatów, szkolenia, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, wydawanie opinii o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

W 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowało szkolenie dla jednego kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Pozyskano dwoje kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, troje kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz troje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej. Spośród kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową i niezawodową do dalszego etapu rekrutacji przeszło dwoje kandydatów spełniających wszystkie ustawowe wymogi. Szkolenie dla kandydatów odbędzie się w 2018 roku.

Ponadto w 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowało szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, które zostało poprowadzone przez psychologa oraz pracowników zespołu rodzinnej pieczy zastępczej. Szkolenie to ukończyły 4 rodziny.

Zapewnianie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka

Wszystkie nowopowstałe rodziny zastępcze zostały przebadane psychologicznie pod kątem predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ponadto zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku rodzin zastępczych już funkcjonujących opinia psychologiczna wydawana jest, co dwa lata. Łącznie w 2017 roku wydano **33 opinie psychologiczne**. Opinie te zostały wystawione przez psychologa, który posiada, co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie oraz 2 – letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym.

Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w 2017 roku zorganizowało trzy szkolenia dla rodzin zastępczych z terenu powiatu nowodworskiego.

Pierwsze szkolenie pt. **„Potrzeby rozwojowe dzieci w różnym wieku oraz sposoby ich zaspokajania”** odbyło się 19 maja 2017 roku w Sali konferencyjnej Żuławskiego Parku Historycznego w Nowym Dworze Gdańskim. Szkolenie było podzielone na trzy bloki, w trakcie, których omówiono poszczególne etapy rozwojowe dzieci. Przedstawiono ogromną rolę realizacji potrzeb, zaczynając od tych podstawowych, kończąc na nadrzędnych. Prowadzący szkolenie kładli szczególny nacisk na realizację potrzeb bezpieczeństwa i przynależności, które są podstawą stabilnego rozwoju dzieci. W szkoleniu wzięło udział 41 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej.

Kolejne szkolenie odbyło się w dniu 17 listopada 2017 roku w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. Szkolenie pt. **„Komunikacja z dzieckiem w okresie dojrzewania, sprawiającym trudności wychowawcze”** odbyło się w formie warsztatowej, wzięło w nim udział 19 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej. Szkolenie miało na celu doskonalenie umiejętności w zakresie: nawiązywania kontaktu z dzieckiem, budowania poczucia wartości dziecka, udzielania wsparcia, motywowania dziecka do zmiany zachowań, rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

Trzecie szkolenie pt. **„Dyscyplina w rodzinie zastępczej – jak kierować swoim zachowaniem, żeby wpływać na zachowanie dzieci”** odbyło się w dniu 11 grudnia 2017 roku, również w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. Celem szkolenie było: zrozumienie, że zachowania dzieci są sposobami wyrażenia ich potrzeb i emocji, poznanie własnych stylów wychowania, zrozumienie różnicy pomiędzy kontrolą, karaniem a dyscypliną, zdobycie i utrwalenie umiejętności reagowania na złe zachowania w sposób budujący i wzmacniający przywiązanie. W szkoleniu wzięło udział 21 osób.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowało **„Warsztaty dla rodziców”**. Spotkania prowadzone były przez psychologa i pracownika socjalnego zatrudnionych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim. Spotkania miały charakter zamknięty. Osoby biorące udział w warsztatach miały możliwość zdobycia wiedzy na temat rozwoju dziecka oraz nabycie umiejętności, które pozwolą im radzić sobie z trudnymi sytuacjami związanymi

z wychowywaniem dzieci. W warsztatach wzięło udział 21 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej, jednakże zaświadczenie o ukończeniu warsztatów otrzymało tylko 14 z nich. Warunkiem otrzymania zaświadczenia była obecność, co najmniej na 5 z 7 spotkań.

Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka wsparcia, w szczególności w ramach grup wsparcia

Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w 2017 roku miały możliwość skorzystania z zajęć socjalizacyjnych pn. „Terapia przez zabawę”. Spotkania odbywały się od października do grudnia 2017 roku. Zajęcia skierowane były do dzieci w wieku 8-12 lat. Celem zajęć było m.in. rozwijanie umiejętności praktycznych oraz przekazywanie wiedzy o otaczającym nas świecie. Cele te były realizowane za pomocą różnego rodzaju zajęć integracyjnych i zabaw. W zajęciach wzięło udział 5 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

Od listopada do końca grudnia 2017 roku odbywały się **zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z rodzin zastępczych**. Zajęcia prowadzone były w świetlicy socjoterapeutycznej Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim. Wzięło w nich udział 15 wychowanków pieczy zastępczej z terenu powiatu nowodworskiego. Zajęcia prowadzone były według autorskiego programu socjoterapeutycznego „Ja + Wy = My”. Spotkania miały na celu dostarczenie uczestnikom prawidłowego wzorca zachowań w różnych sytuacjach, stworzenie możliwości odreagowania napięć emocjonalnych, budowanie pozytywnego obrazu siebie oraz uczenie się rozpoznawania uczuć i kształtowanie umiejętności radzenia sobie z nimi.

Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w tym pomoc prawną w szczególności z zakresu prawa rodzinnego

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej daje rodzinom zastępczym i dzieciom w nich umieszczonym możliwość korzystania z porad specjalistycznych, w tym psychologa i prawnika. Osoby chcące skorzystać z tej formy pomocy muszą udać się do Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, leżącego w strukturze organizacyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. Z tych form pomocy w 2017 roku rodziny zastępcze skorzystały **128 razy**, w tym z **pomocy psychologa 121 razy**, natomiast z **porad prawniczych**

7 razy. Na spotkania ze specjalistami rodziny zastępcze były kierowane przez pracowników Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej.

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod wychowawczych, modyfikowania planu pomocy dziecku, oceny stanu zdrowia i aktualnych potrzeb dziecka oraz oceny zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej. Okresowej oceny sytuacji dziecka dokonuje się na posiedzeniu zespołu, na które zapraszani są w szczególności: prowadzący rodzinę zastępczą, pedagogzy i nauczyciele, asystenci rodzin, pracownicy socjalni, przedstawiciele ośrodka adopcyjnego oraz rodzice biologiczni dziecka. W przypadku dziecka do trzeciego roku życia okresowej oceny dokonuje się, co trzy miesiące, a w przypadku dzieci starszych, co 6 m-cy. W 2017 roku **dokonano 205 okresowych ocen sytuacji dziecka.** Ponadto organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał ocen rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. W 2017 roku Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonał **21 ocen rodzin zastępczych.** Wszystkie zakończyły się wynikiem pozytywnym. Dla każdego dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej zostały sporządzane plany pomocy dziecku. Pracownicy Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 roku sporządzili **28 nowych planów pomocy dziecku** oraz **86 modyfikacji** planów wcześniej sporządzonych.

Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obowiązek zgłaszania dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcji, celem wszczęcia procedury adopcyjnej. W 2017 roku do Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku przesłano **5 kart dziecka z uregulowaną sytuacją prawną.**

Prowadzenie akcji promującej rodzicielstwo zastępcze

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej promował ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez umieszczanie na stronie internetowej informacji o poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze, rozpowszechnianie ulotek informacyjnych dotyczących warunków, jakie kandydaci muszą spełniać.

Ponadto w 2017 roku zorganizowano 4 projekty popularyzujące rodzicielstwo zastępcze oraz dające możliwość nawiązywania wzajemnego kontaktu pomiędzy wychowankami i rodzinami następczymi:

- 1) 14 stycznia 2017 roku – zabawa choinkowa dla dzieci z rodzin zastępczych pod hasłem „Mikołaj i ja”
- 2) 16 czerwca 2017 roku – wspólny wyjazd do Oceanarium Gdyńskiego oraz zwiedzanie żaglowca „Dar Pomorza”;
- 3) 25 listopada 2017 roku – udział w Pomorskim Pikniku Zawodowym, który odbywał się w Gdańsku, dzieci miały możliwość integracji i poznania lokalnych firm i branż;
- 4) 12 grudnia 2017 roku – udział w spektaklu teatralnym pn. „Magiczna opowieść wigilijna” zorganizowanym przez Żuławski Ośrodek Kultury w Nowym Dworze Gdańskim.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 46 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przekazywał do Starosty Nowodworskiego oraz do Sądu Rejonowego w Malborku na bieżąco uaktualniany rejestr rodzin zastępczych.

KOORDYNATORZY RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 77 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, objął większość rodzin zastępczych opieką koordynatora. Natomiast w stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka, nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zadania koordynatora wykonywał specjalista pracy z rodziną.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnia trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w wymiarze pełnego etatu. Ilość rodzin zastępczych objętych pomocą jednego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 roku nie przekraczała ustawowego limitu 15 rodzin.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej planują i organizują pracę własną, wytyczają zadania priorytetowe i skupiają uwagę na rezultatach, które chcą osiągnąć. Praca każdego z koordynatorów oparta jest o plan pracy, który tworzony jest kwartalnie. Natomiast sprawozdania z realizacji planu pracy koordynatorzy składają co miesiąc.

Koordynatorzy zatrudnieni w Zespole rodzinnej pieczy zastępczej posiadają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, dzięki czemu mogą efektywnie realizować zadania nałożone przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowywanie, we współpracy z rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny planu pomocy dziecku;
- 3) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 4) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka w nawiązaniu wzajemnych kontaktów;

- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Pomoc rodzinom zastępczym w prawidłowej realizacji zadań polegała przede wszystkim na:

- 1) pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów poprzez nawiązywanie kontaktów z instytucjami wspierającymi rodzinę;
- 2) pomocy w pisaniu wniosków o jednorazową pomoc finansową;
- 3) pozyskiwaniu informacji dotyczących sytuacji życiowej rodzin biologicznych;
- 4) ustalaniu kontaktów dziecka z rodziną biologiczną, zapewnianie miejsca spotkań, a w razie konieczności obecność na tych spotkaniach;
- 5) reagowaniu na niepokojące sygnały przekazywane przez inne instytucje.

Koordinatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wykonują swoją pracę w systemie zadaniowym. Pozwala to na dużą mobilność i dostosowanie się do potrzeb rodzin zastępczych, bez względu na godzinę, czy dzień tygodnia. Koordinatorzy realizują swoje zadania poprzez wizyty w terenie, odwiedzają rodziny zastępcze, gdzie prowadzą rozmowy na temat ewentualnie występujących problemów opiekuńczo – wychowawczych, zdrowotnych czy edukacyjnych. Z każdej wizyty w środowisku domowym rodziny zastępczej sporządzana jest informacja z przebiegu wizyty, której treść jest akceptowana przez rodzinę zastępczą. Łącznie wszyscy koordinatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 roku dokonali **491 wizyt** w środowisku domowym rodziny zastępczej.

Pracownicy Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej współpracowali ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi a także organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta polegała na wymianie doświadczeń i podejmowaniu wspólnych wysiłków na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Koordinatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, na wniosek organizatora rodzinnej pieczy zastępczej sporządzali opinie dotyczące wniosków złożonych przez rodziny zastępcze

o jednorazową pomoc finansową. W 2017 roku sporządzono **32 opinie** na podstawie, których przyznano jednorazowe świadczenia pieniężne przeznaczone m.in. na: organizację wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania, zakup rzeczy niezbędnych w związku z przyjęciem dziecka do rodziny, przeprowadzenie niezbędnego remontu, zakup zmywarki, zakup pralki oraz kuchenki gazowej. Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej opiniowali wnioski rodzin zastępczych dotyczące zatrudnienia osoby do pomocy w opiece nad dziećmi i pracach gospodarskich. Na podstawie tych opinii w dwóch rodzinach zastępczych zawodowych oraz w rodzinnym domu dziecka zatrudnione zostały osoby do pomocy.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obowiązek składania do sądu półrocznych sprawozdań dotyczących funkcjonowania rodzin zastępczych. Koordynatorzy sporządzają sprawozdania dla każdej rodziny zastępczej. W tym celu, w przypadku wszystkich dzieci realizujących obowiązek szkolny, bądź uczęszczających do przedszkoli i żłobków, czy też kontynuujących naukę wystąpiono do placówek wnioskami o sporządzenie pisemnych opinii.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej działając z pełnomocnictwa Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim dochodzili na rzecz małoletnich umieszczonych w pieczy zastępczej **świadczeń alimentacyjnych** od rodziców biologicznych. Łącznie w 2017 roku wystąpiono z **2 wnioskami**, gdzie sąd nałożył na rodziców obowiązek alimentacyjny.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalista pracy z rodziną na bieżąco podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe. Pracownicy Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej, obok samokształcenia, brali udział w szkoleniach z zakresu:

- 1) „Procedura odebrania dziecka” – 31.01.2017 r.;
- 2) „Nadzór i kontrola systemu pieczy zastępczej” – 08.02.2017 r.;
- 3) „Organizacja pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej - praktyczne aspekty pracy” – 17.03.2017 r.;
- 4) „Potrzeby rozwojowe dzieci w różnym wieku oraz sposoby ich zaspokajania” – 19.05.2017 r.;
- 5) „Kodeks postępowania administracyjnego w praktyce jednostek pomocy społecznej – nowelizacja 2017” – 25.05.2017 r.;

- 6) „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, kompetentny rzecznik dziecka i rodziny zastępczej” – 05.09.2017 r.;
- 7) „Interwencja kryzysowa w zakresie przemocy wobec dzieci” – 05.10.2017 r. - 06.10.2017r.;
- 8) „Handel ludźmi” – 27.10.2017 r.;
- 9) „Umiem pomagać, znam sposoby na depresję” – 06.11.2017 r.

W swojej pracy koordynatorzy napotykali szereg problemów, z którymi borykały się rodziny zastępcze. Miały miejsce sytuacje, kiedy to koordynator miał ogromny problem w nawiązaniu współpracy z rodziną zastępczą, gdyż osoby prowadzące rodzinę zastępczą unikały kontaktów, nie odbierały telefonów, był problem z zastaniem ich w miejscu zamieszkania. Każdorazowo problem zgłaszany był do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej, sądu.

Napotkane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej problemy oraz sposoby rozwiązania

L.p.	Problem	Podjęwane działania	Efekt
1.	Występowanie u dzieci problemów zdrowotnych, emocjonalnych, zaburzeń zachowania.	- kierowanie dzieci do poradni specjalistycznych, - współpraca z psychologami, pedagogami, wychowawcami; - indywidualne rozmowy wspierające; - regularne wizyty w Poradni Zdrowia Psychicznego;	- wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego - umieszczenie wychowanka w młodzieżowym ośrodku wychowawczym
2.	Problemy edukacyjne dzieci.	- indywidualne rozmowy motywujące, - kierowanie do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej celem przeprowadzenia badań i wydania opinii; - współpraca z rodziną zastępczą w celu udziału dziecka w korepetycjach; - mobilizowanie rodziców zastępczych do realizowania zaleceń zawartych w opinii z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej	- eliminowanie występujących problemów
3.	Napływanie ze środowiska niepokojących sygnałów dotyczących funkcjonowania rodziny zastępczej – rażące zaniedbania wobec dziecka.	- zaproszenie prowadzącej rodzinę zastępczą na rozmowę z Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w celu wyjaśnienia sytuacji; - prowadząca rodzinę zastępczą nie umiała w racjonalny sposób odnieść się do przedstawionych informacji; - w konsekwencji podjęto decyzję o konieczności rozwiązania umowy o prowadzenie rodziny zastępczej zawodowej; - wystąpiono do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia i przeniesienie dziecka do innej rodziny zastępczej;	- wypowiedzenie umowy oraz rozwiązanie rodziny zastępczej zawodowej, zabezpieczenie dziecka w innej rodzinie zastępczej

4.	Dokonywanie przez wychowanków pieczy zastępczej drobnych kradzieży zarówno w domu rodziny zastępczej jak i w sklepach.	<ul style="list-style-type: none"> - objęcie wychowanków wsparciem pedagogicznym na terenie szkoły; - udzielenie motywacyjnego wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej; 	<ul style="list-style-type: none"> - Sąd Rejonowy wszczął postępowanie, którego efektem było przeprowadzenie z dziećmi rozmowy pouczającej; - poprawa funkcjonowania wychowanków; - kradzieże już się nie zdarzają;
5.	Problemy wychowawcze w szkole – podduszenie koleżanki.	<ul style="list-style-type: none"> - udzielono konsultacji psychologicznej w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej; - prowadząca rodzinę zastępczą przeprowadziła z chłopcem pouczającą rozmowę; - złożono wniosek w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o objęcie chłopca pomocą psychologiczną; 	<ul style="list-style-type: none"> - sytuacja nie powtórzyła się już; - chłopiec oczekuje na ustalenie terminów zajęć z psychologiem w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej; - funkcjonowanie chłopca na terenie szkoły uległo znacznej poprawie;
6.	Wystosowanie przez rodzica biologicznego oskarżeń przeciwko prowadzącej rodzinny dom dziecka o stosowanie przemocy psychicznej i fizycznej wobec dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi; - udzielanie prowadzącej informacji na temat możliwości prawnych; - konsultacja psychologiczna i wykonanie diagnozy dzieci – brak potwierdzenia stosowania przemocy; - podejmowanie prób mediacji; - wystosowanie do sądu wniosku o przeprowadzenie z matką biologiczną rozmowy pouczającej dotyczącej oczerniania i pomówień; 	<ul style="list-style-type: none"> - prokuratura umorzyła postępowanie z powodu braku dowodów; - Sąd Rejonowy odrzucił wniosek rodzica biologicznego o rozwiązanie pieczy zastępczej
7.	Brak kontaktu z rodziną zastępczą przez ponad 5 m-cy.	<ul style="list-style-type: none"> - wystosowanie informacji dotyczącej braku kontaktu do sądu; - wystosowanie wniosku o rozwiązanie rodziny zastępczej; - ojciec biologiczny złożył wniosek o przywrócenie władzy rodzicielskiej; 	<ul style="list-style-type: none"> - postanowieniem sądu małoletnie dzieci powróciły pod opiekę ojca;
8.	Brak stabilności życiowej prowadzącej rodzinę zastępczą, ciągle przeprowadzki, związek z mężczyzną, wobec, którego istnieje podejrzenie stosowania przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie z prowadzącą rodzinę zastępczą rozmów motywujących; - bieżące informowanie sądu o aktualnym miejscu zamieszkania rodziny zastępczej; 	<ul style="list-style-type: none"> - wystosowanie wniosku o objęcie rodziny zastępczej nadzorem kuratora sądowego;
9.	Zachowania autoagresywne. Próby samobójcze. Niewłaściwe relacje dziecka z rodzicami zastępczymi.	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z małoletnią rozmów wspierających; - wsparcie rodziny zastępczej oraz dziecka pomocą psychologiczną; - konsultacja małoletniej z lekarzem psychiatrą, włączenie leczenia farmakologicznego; - współpraca z matką biologiczną dziewczynki pod kątem objęcia dziecka wsparciem; - matka złożyła wniosek do Sadu Rejonowego o przywrócenie władzy rodzicielskiej; 	<ul style="list-style-type: none"> - Sąd Rejonowy przywrócił matce władzę rodzicielską; - rodzina zastępcza została rozwiązana;

10.	Problemy emocjonalne związane z brakiem akceptacji ze strony grupy rówieśniczej, co spowodowało bóle głowy, omdlenia. Dziecko opuszczało zajęcia szkolne.	<ul style="list-style-type: none"> - objęcie dziecka oraz rodzica zastępczego wsparciem psychologicznym; - konsultacja z lekarzem pierwszego kontaktu, który stwierdził, iż objawy somatyczne są skutkiem stresu; - udział dziecka w zajęciach socjoterapeutycznych; - udział rodzica zastępczego w warsztatach dla rodziców; - rodzice zastępczy podjęli decyzję o zmianie szkoły dziecka; 	<ul style="list-style-type: none"> - dziecko prawidłowo funkcjonuje w środowisku szkolnym, ma grono serdecznych przyjaciół, z którymi chętnie spędza czas wolny; - znacznej poprawie uległa frekwencja na zajęciach;
11.	Zarzuty przeciwko wychowawce pieczy zastępczej o demoralizację kolegi z klasy, poprzez pokazywanie mu treści pornograficznych. Matka chłopca złożyła pisemne doniesienie do dyrektora szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowa koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z dzieckiem oraz rodzicem zastępczym; - rozmowa koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z wychowawcą klasy oraz dyrektorem szkoły; - udział rodzica zastępczego w warsztatach dla rodziców; - objęcie dziewczynki wsparciem psychologicznym; - udział dziecka w zajęciach socjoterapeutycznych; - objęcie dziecka zajęciami socjalizacyjnymi „Terapia przez zabawę”; 	<ul style="list-style-type: none"> - w Sądzie Rejonowym odbyła się sprawa dotycząca demoralizacji, sprawa została umorzona, ponieważ chłopiec przyznał, iż informacje zawarte w piśmie matki nie są prawdziwe;
11.	Brak konsekwencji i konkretnych wymagań wobec dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie rozmów wspierających i motywujących; - udział rodziców zastępczych w warsztatach dla rodziców; - uczestnictwo w szkoleniach podnoszących kompetencje wychowawcze; - współpraca z asystentem rodziny; 	<ul style="list-style-type: none"> - rodzice zastępczy starają się być konsekwentni w stosunku do dzieci, jednakże wymagają w tym zakresie wsparcia koordynatora;

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z efektów pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej za 2017 rok

W 2018 roku organizator rodzinnej pieczy zastępczej w swojej pracy będzie kładł większy nacisk na:

1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego, w tym zwiększenie środków finansowych przeznaczonych na działania podejmowane w tym zakresie.
2. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, przede wszystkim rodziny specjalistycznej, która miałaby odpowiednie kwalifikacje do podjęcia się opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym.
3. Wzbogacenie form i metod pomocy oraz wsparcia specjalistycznego dla rodzin zastępczych m.in. poprzez zatrudnienie specjalisty w dziedzinie psychologii, organizację szkoleń, warsztatów.

4. Wzmocnienie działań mających na celu powrót dzieci do rodziców biologicznych, wzmożona współpraca z ośrodkami pomocy społecznej.
5. Pomoc pełnoletnim wychowankom pozostającym w pieczy zastępczej w usamodzielnieniu oraz poszukiwaniu drogi w życiu.
6. Organizację grup wsparcia i zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
7. Organizację zajęć dla wychowanków pieczy zastępczej, którzy będą osiągać pełnoletność i wchodzić w dorosłość.
8. Podjęcie działań na rzecz organizacji wolontariatu poprzez nawiązanie współpracy ze szkołami średnimi z terenu powiatu nowodworskiego.
9. Kontynuację wsparcia dla rodzin zastępczych poprzez utrzymanie liczby zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
10. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej.

Sprawozdanie z efektów pracy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2017 rok zostało opracowane na podstawie rocznego sprawozdania z efektów pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W sprawozdaniu zostały ujęte również efekty pracy specjalisty pracy z rodziną.

Sprawozdanie sporządził:
Specjalista pracy z rodziną

Anna Kwirant

Sprawozdanie zatwierdził:
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowym Dworze Gdańskim

Dorota Betkier